פ"ו משנה ו'

א] הא דעומר שיש בו סאתים אינו שכחה, בירושלמי יש ב' מקורות לזה: א. ר' אליעזר בירושלמי וכ"ה בספרי, כתיב לא תשוב לקחתו' כולו כאחת וכמה יהיה בו שיערו חכמים בעושה סאתים מיכן אמרו העומר שיש בו סאתים ושכחו אינו שכחה, ופי' הר"ש פירוש כולו כאחת דבפעם אחת יכול להגביהו על כתפו ולשאתו אבל סאתים שא"י לשאת אותו בב"א אינו שכחה. ב. מקור נוסף כתיב 'ושכחת עומר ולא גדיש' וסאתים הוי גדיש [ועי' רא"ש שכן משמע במשנה וכ' שכן משמע בב"ב עב: עי' להלן].

ב] לכאו' משמעות דורשין איכא בינייהו וכ"מ ברמב"ם בפיה"מ, אבל בירושלמי מבואר ב' נ"מ בפלוגתא זו [זה בנוי ע"ז שלמ"ד עומר ולא גדיש יסוד המיעוט דהוי דב המסוים עי' להלן רפ"ז]: א. שכח עור בצד עומר בן סאתים לפי ב"ש לעיל מ"ב שאם שכח עומר בצד גדיש אינו שכחה, למ"ד קמא לא הוי שכחה דלא חשוב שכחה בצד דבר המוסים, ולמ"ד בתרא חשוב שכחהב בצד דבר המסוים. ב. שכח ג' עומרים שתים קטנים ועוד אחד בן סאתים דלמ"ד קמא לא הוי שכחה דהוי ג' אבל למ"ד בתרא חשוב שיש ב' ד'גדיש' אינו בכלל השכחה והוי כשכח רק ב'.

ג] והנה בנדון ב' הנ"ל יש גמ' ערוכה בבבלי: ב"ב עב: אמר רב הונא עומר שיש בו סאתים תורת עומר עליו ותורת גדיש עליו תורת עומר עליו דשני עומרים שכחה שנים והוא אינן שכחה ותורת גדיש עליו דתנן עומר שיש בו סאתים ושכחו אינו שכחה, מפורש בנדון הנ"ל שאף שתורת גדיש עליו ואינו שכחה [ומשמע שהטעם משום עומר ולא גדיש כמו שכ' גם הרא"ש] מ"מ כשיש ג' תורת עומר עליו וחשוב שיש ג' ואינו שכחה, ומבואר מזה שאף שתורת גדיש עליו ומשמע משום שהוי דבר המסוים אבל אינו כדבר המסוים גמור וכזית הנטופה ולגבי ג' דיינינן לקולא שלא חשוב גדיש.

ד] בטעמא דר"ג, צ"ע הא שפיר אמרו רבנן לר"ג דבעומר א' תורת גדיש עליו משא"כ בב' עומרים שבכל אחד מהם אין 'סאתים', ועי' תו"ז שביאר היטב שר"ג סובר שגדר הדין שאין דין שכחה 'בכמות' של סאתים לא מחמת גודל הגדיש רק משום שבכמות גדול כזה אין דין שכחה [ועי' שערי אמונה שהביא ע"ז ד' רש"י סנהדרין פח. שג' אינו שכחה ולקט משום שאין הדרך להפקיר ולזה י"ל שר"ג ס"ל שאם יש כמות של 'סאתים' גם אין הדרך להפקיר].

ה] נראה פשוט שמה שלר"ג ב' כריכות של סאתים אינו שכחה כ"ז בשכח שכחה אחת ששכח ב' עומרים זאח"ז יחד בשכחה אחת אבל אם יש כאן ב' שכחות נפרדות על כל עומר וודאי שאינו מצטרף לסאתים [עי' כעי"ז במשנה הקודמת לגבי ג' אינו שכחה], ובתו"ז נראה שלא נקט כן וצ"ע.